

Natuurtoets

Toetsing Wet
Natuurbescherming en NNN

Antea Group

Understanding today.
Improving tomorrow.

projectnummer 0480844
definitief
27 maart 2023

Natuurtoets

Toetsing Wet Natuurbescherming en NNN

projectnummer 0480844
definitief
27 maart 2023

Auteurs

[Redacted]

Opdrachtgever

V.O.F. Zandexploitatie maatschappij Sekdoorn
Kroezenhoek 8
7683 PM Den Ham

Gecontroleerd

[Redacted]

Antea Group is aangesloten bij het
Netwerk Groene Bureaus

De informatie in voorliggende rapportage is (deels) afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden

datum

7 april 2023

beschrijving

Definitief

vrijgave

[Redacted]

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
1.1	Aanleiding & planvoornemen	4
1.2	Doel	5
1.3	Leeswijzer	5
2.	Effectbeschrijving en -beoordeling	6
2.1	Gebiedsbeschrijving: resultaat terreinbezoek	6
2.2	Effectbepaling voornemen	8
2.3	Soortbescherming	9
2.3.1	Vogels	9
2.3.2	Zoogdieren – vleermuizen	11
2.3.3	Zoogdieren – grondgebonden zoogdieren	12
2.3.4	Vissen	15
2.3.5	Amfibieën	15
2.3.6	Insecten	16
2.3.7	Kreeftachtigen en weekdieren	16
2.3.8	Zaadplanten, varens en bladmosse	16
2.3.9	Zorgplicht	17
2.4	Beschermde houtopstanden Wnb	18
3.	Conclusie & advies	19
3.1	Soortbescherming	19
3.1.1	Zorgplicht	20
3.2	Beschermde houtopstanden Wnb	20
	Literatuurlijst	21
	Bijlage 1 Wettelijk kader	23
	Bijlage 2 Methodiek natuurtoets	32

1. Inleiding

1.1 Aanleiding & planvoornemen

V.O.F. Zandwinexploitatie maatschappij Sekdoorn is voornemens de zandwinning Sekdoorn te Zwolle uit te breiden en een nieuw zanddepot te realiseren aan de Sekdoornseplas te Zwolle (gemeente Zwolle, Provincie Overijssel). De uitbreiding van de zandwinning zal aan de oostzijde van de huidige plas gerealiseerd worden, waarbij het nieuwe zanddepot aan de noordoostzijde geplaatst wordt. Voor de precieze locatie van het zanddepot zijn twee mogelijke opties.

Mogelijk worden voor de realisatie van dit project bomen gekapt. Het gaat om opslag aan de oeverzone, opslag in het midden van het huidige werkterrein en opslag langs de huidige toegangsweg. Daarnaast wordt er mogelijk een extra inrit over een watergang aangelegd en zal overige ruigte en opgaande begroeiing verwijderd worden. De werkzaamheden worden naar verwachting in het najaar van 2023 uitgevoerd.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen moet rekening worden gehouden met beschermde planten- en diersoorten en met beschermde gebieden. Er dient onderzocht te worden of het voornemen effect heeft op beschermde soorten, beschermde gebieden of beschermde houtopstanden (Wet natuurbescherming (Wnb), Natuurnetwerk Nederland (NNN) en overig (provinciaal) beleid). Ontwikkelingen mogen niet zonder meer plaatsvinden indien deze negatieve gevolgen hebben op beschermde natuurwaarden (soorten, gebieden en/of houtopstanden). Er is daarom inzicht gewenst in de aanwezige beschermde natuurwaarden en de mogelijke effecten die op deze beschermde natuurwaarden kunnen optreden door de ontwikkeling. In deze natuurtoets wordt de soortbescherming en de houtopstanden beoordeeld. Daarnaast worden kansen voor het verbeteren van natuurwaarden genoemd. De gebiedsbescherming wordt in een andere natuurtoets behandeld.

In figuur 1.1 en 1.2 is de ligging van het plangebied weergegeven.

Figuur 1.1 Globale ligging uitbreiding zanddepot en opties zanddepots (rood omlijnd). Bron: Esri.

Figuur 1.2 Gedetailleerde ligging uitbreiding zanddepot (rood omlijnd), en opties zanddepots (groen en blauw omlijnd). Bron: Esri.

1.2 Doel

Het doel van de natuurtoets is om een goed eerste beeld te krijgen van de (beschermde) natuurwaarden die in het plangebied en de (directe) omgeving aanwezig (kunnen) zijn. Dit gebeurt door het uitvoeren van een bureaustudie en oriënterend terreinbezoek. Op basis hiervan wordt getoetst of in het kader van de Wnb als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling negatieve effecten kunnen optreden. Daarnaast wordt ingegaan op de eventuele vervolgstappen die noodzakelijk zijn.

1.3 Leeswijzer

De natuurtoets is als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk 1 beschrijft de aanleiding van de natuurtoets en voorgenomen ontwikkeling;
- Hoofdstuk 2 beschrijft het gebied en toetst de (in de omgeving) aanwezige beschermde soorten, en beschermde houtopstanden aan de natuurwetgeving en overige beleidskaders;
- Hoofdstuk 3 bevat de conclusies en advies over de te nemen vervolgstappen.

In bijlage 1 wordt het wettelijk kader beschreven. In bijlage 2 wordt de methodiek van voorliggende natuurtoets beschreven.

2. Effectbeschrijving en -beoordeling

In paragraaf 2.1 wordt allereerst een gebiedsbeschrijving van het plangebied gegeven. Vervolgens wordt in paragraaf 2.2 de effectbepaling van het plan gegeven. In paragraaf 2.3 t/m paragraaf 2.7 wordt respectievelijk ingegaan op de aanwezigheid van en toetsing aan de Wnb van beschermde soorten en beschermde houtopstanden. In paragraaf 2.8 worden kansen voor het verhogen van de natuurwaarden in het plangebied uiteengezet.

Indien blijkt dat een onderdeel van paragraaf 2.3 t/m paragraaf 2.7 niet relevant is voor voorliggend planvoornemen, vindt er geen toetsing van het voornemen aan de Wnb (of ander relevant beleidskader) van dat onderdeel plaats.

2.1 Gebiedsbeschrijving: resultaat terreinbezoek

Methodiek

Op 10 maart 2023 is vanaf circa 10:00 een oriënterend terreinbezoek uitgevoerd door een deskundig ecooloog van Antea Group bij regenachtig weer en een temperatuur van circa 6°C. Tijdens het veldbezoek is het plangebied en de directe omgeving te voet geïnspecteerd. De bosschages en bomen in en rondom het plangebied zijn gecontroleerd op nesten van vogels en holtes voor vleermuizen. Het terrein zelf is gecontroleerd op (loop)sporen van dieren en de zandwinningsplas is beoordeeld op aquatische natuurwaarden. Daarnaast is er gelet op de begroeiing in het plangebied.

Gebiedsbeschrijving

Het plangebied ligt ten zuidoosten van Zwolle. Aan de noordwestzijde van het plangebied is industriegebied aanwezig. Ten zuiden van het industriegebied en ten zuidwesten van het plangebied ligt het Zandhove Bos. Ten zuiden en ten oosten van het plangebied is voornamelijk intensief beheerd agrarisch landschap aanwezig. Aan de oostzijde wordt het agrarische landschap deels afgewisseld met enkele bosschages. De zandwinlocatie wordt de Sekdoornse Plas genoemd. Direct aan de westzijde van de plas is de Soestwetering, een brede watergang, aanwezig. Op de noordzijde van deze plas is een zonnepark aanwezig. Verder zijn, aan de oostzijde, een aantal hoogspanningsmasten aanwezig. De uitbreiding van de zandwinlocatie zal aan de zuidoostzijde van de huidige winningslocatie geplaatst worden. De zandwinning zal een uitbreiding van de huidige plas zijn. Momenteel bestaat het plangebied ter plaatse van de uitbreiding uit een zanddepot, enkele afwateringssloten en agrarische percelen. Delen van het huidige zanddepot zijn verruigd of bevatten jonge opgaande begroeiing. De oeverzone van de huidige zandwinlocatie bevat deels een ruigtezoom van overwegend riet. De mogelijke locaties voor het nieuwe zanddepot liggen volledig in intensief beheerd agrarisch grasland, waarbij de verschillende percelen van elkaar gescheiden zijn middels een watergang. De watergangen zijn ondiep, zonder waterplanten. De oeverzones van deze watergangen bevatten opgaand groen (voornamelijk wilg). Tussen de mogelijke nieuwe locaties van het zanddepot en de Sekdoornse plas is een geasfalteerde werkweg gelegen. Langs de werkweg is een strook met jonge bomen aanwezig. Aan de oostzijde staat een oeverwaluwand.

In figuur 2.2 t/m 2.12 is een impressie van het plangebied weergegeven.

Figuur 2.1. Het huidige zanddepot.

Figuur 2.2. Watergang ten oosten van het zanddepot, met rechts iets verruigde delen van het huidige zanddepot.

Figuur 2.3. Verruigde oeverzone met o.a. boswilg en riet.

Figuur 2.4. Noordzijde Sekdoornse plas met zonnepanelen en verruigde oever.

Figuur 2.5. Geasfalteerde werkweg richting de zandwinning.

Figuur 2.6. Intensief beheerd agrarisch perceel.

Figuur 2.7. Jonge bomen grenzend aan de werkweg.

Figuur 2.8. Watergang in de agrarische percelen met begroeiing.

Figuur 2.9. Hoogspanningsmasten langs de zandwinlocatie.

Figuur 2.10. De Soesterwetering ter hoogte van de Sekdoornse Plas.

Figuur 2.11. Verruigde delen van de zandopslag.

Figuur 2.12. Oeverwaluwand.

2.2 Effectbepaling voornemen

Het voornemen betreft het aanleggen van een uitbreiding op de huidige zandwinlocatie aan de Sekdoornse Plas en het verleggen van het zanddepot. Mogelijk dienen er, ten behoeve van de uitbreiding, bomen gekapt te worden en/of watergangen gedempt te worden. Ook wordt de oeverbegroeiing ter plaatse van de uitbreiding van de zandwinning verwijderd.

De volgende storingsfactoren zijn aanwezig als gevolg van het voornemen:

- De watergangen in de agrarische percelen (oostelijk) worden gedempt;
- De oeverzone van de Sekdoornseplas wordt aangetast;
- De hoge vegetatie in het plangebied wordt verwijderd;
- Bomen worden mogelijk gekapt;
- Opgaande vegetatie wordt verwijderd;
- Er wordt mogelijk tijdelijke (bouw)verlichting geplaatst;
- Er is sprake van geluidsverstoring/optische verstoring gedurende de werkzaamheden.

2.3 Soortbescherming

In de onderstaande paragrafen worden per soortgroep de resultaten van het bureauonderzoek en het oriënterend terreinbezoek beschreven. Op basis van het bureauonderzoek en het oriënterend terreinbezoek wordt ingegaan op de mogelijk effecten die als gevolg van het planvoornemen op mogelijk aanwezige beschermde soorten kunnen optreden. Indien negatieve effecten op beschermde soorten niet zijn uit te sluiten, wordt geadviseerd over de te nemen vervolgstappen.

2.3.1 Vogels

Soorten met een jaarrond beschermd nest (categorie 1 t/m 4)

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van vogels met een jaarrond beschermd nest in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.1. Overzicht van waargenomen vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1 km) (NDFF, 2018-2023).

Soort	Categorie
Boerenwaluw	3
Boomvalk	4
Bosuil	3
Buizerd	4
Gierzwaluw	2
Grote gele kwikstaart	3
Havik	4
Huismus	2
Huiswaluw	2
Kerkuil	3
Ooievaar	3
Raaf	4
Ransuil	4
Roek	2
Slechtvalk	3
Sperwer	4
Torenvalk	4
Wespendief	4
Zwarte wouw	4

Zoals blijkt uit de bureaustudie is in de afgelopen vijf jaar een aantal vogelsoorten waargenomen in de omgeving van het plangebied waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en waar bij verwijdering of aantasting van de vaste rust- en verblijfplaats, alsook bij wezenlijke aantasting van de functionele leefomgeving, altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Dit zijn boombroedende soorten (boomvalk, bosuil, buizerd, havik, raaf, ransuil, roek, sperwer, torenvalk, wespandief en zwarte wouw), gebouwbroedende soorten (boerenwaluw, gierzwaluw, huismus, huiswaluw, kerkuil en slechtvalk) en overige soorten (grote gele kwikstaart en ooievaar).

In het plangebied en in de verstoringszone van het plangebied zijn bomen aanwezig. Er worden mogelijk enkele (jonge) bomen gekapt en/of er vindt verstoring plaats nabij de aanwezige bomen in het plangebied. Er zijn geen potentieel jaarrond beschermde nesten van boombroedende soorten waargenomen tijdens het terreinbezoek. De bomen in het plangebied betreffen voornamelijk jonge bomen met weinig potentie om voor boombroedende soorten nesten (horsten) in te maken. De aanwezigheid van beschermde horsten of beschermde nesten van in boomholtes broedende soorten zijn uit te sluiten.

Er is geen vaste bebouwing aanwezig in het plangebied. Wel waren er enkele semipermanente bouwketen aanwezig. Deze bevatten geen geschikte nestmogelijkheden voor gebouwbroedende soorten. De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van gebouwbroedende soorten is uit te sluiten.

De grote gele kwikstaart is een vogelsoort die broed langs (snel)stromend water, voornamelijk onder bruggen of tussen kieren van rotsachtige wanden. Er is geen stromend water in het plangebied aanwezig, waardoor nestgelegenheid voor grote gele kwikstaart valt uit te sluiten.

Ooievaars bouwen een groot nest op diverse grote(re) platvormen als omgevallen/omgezaagde bomen, in elektriciteitsmasten, op schoorstenen en dergelijke. De elektriciteitsmasten in het plangebied bevatten geen nesten en er zijn geen andere geschikte nestgelegenheden aangetroffen binnen het plangebied of de verstoringzone van de werkzaamheden. De aanwezigheid van jaarrond beschermde ooievaarsnesten is uit te sluiten.

Effecten op soorten met jaarrond beschermde nesten in de categorie 1 t/m 4 kunnen uitgesloten worden.

Soorten met een mogelijk jaarrond beschermd nest (categorie 5)

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van vogels met een mogelijk jaarrond beschermd nest in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.2. Overzicht van waargenomen vogelsoorten met een mogelijk jaarrond beschermd nest in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1 km) (NDDF, 2018-2023).

Soort	Categorie
<i>Blauwe reiger</i>	5
<i>Bonte vliegenvanger</i>	5
<i>Boomklever</i>	5
<i>Boomkruiper</i>	5
<i>Gekraagde roodstaart</i>	5
<i>Glanskop</i>	5
<i>Gauwe vliegenvanger</i>	5
<i>Groene specht</i>	5
<i>Grote bonte specht</i>	5
<i>Grutto</i>	5
<i>Ijsvogel</i>	5
<i>Oeverzwaluw</i>	5
<i>Ringmus</i>	5
<i>Spreeuw</i>	5
<i>Tapuit</i>	5
<i>Tureluur</i>	5
<i>Veldleeuwerik</i>	5
<i>Wulp</i>	5
<i>Zwarte roodstaart</i>	5

Tijdens het terreinbezoek zijn geen categorie 5-soorten waargenomen. Er is een oeverzwaluwwand net buiten het plangebied aanwezig. Daarnaast is de huidige zandopslag ook geschikt als broedplaats voor oeverzwaluw. Vanwege de afwezigheid van geschikt broedhabitat en/of broedlocaties worden overige categorie 5 soorten worden niet verwacht in het plangebied. Door het planvoornemen wordt de oeverzwaluwwand niet aangetast. Wel gaat de mogelijkheid tot broeden in het huidige zanddepot verloren.

Nesten van categorie 5 vogelsoorten zijn alleen jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit laatste is op het plangebied niet van toepassing, omdat er genoeg alternatief leefgebied met mogelijke nestgelegenheid aanwezig is in de omgeving van het plangebied. Kortom, er zijn geen categorie 5 soorten te verwachten die zeldzaam zijn in de omgeving of onvoldoende nestgelegenheid hebben in de omgeving. De categorie 5-soorten vallen daarmee onder dezelfde bescherming als algemene broedvogels.

Algemene broedvogels

Tijdens het terreinbezoek zijn enkele algemene broedvogels waargenomen (aalscholver, bergeend, Canadese gans, fuut, grauwe gans, houtduif, kievit, koolmees, knobbelzwaan, kokmeeuw, kuifeend, merel, en winterkoning). Daarnaast is een boomnest van vermoedelijk gaai aangetroffen. Een deel van deze vogelsoorten kunnen in het plangebied nesten bouwen, met name in de opgaande vegetatie, in de oeverzone van de plas en de watergangen in het agrarische land en in de bosschages. Daarnaast kunnen weidevogels in het raaigrasland hun nest bouwen. Indien nesten aanwezig zijn mogen deze tijdens de broedperiode (en wanneer deze in gebruik zijn) niet verwijderd of verstoord worden.

Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming (artikel 3.1). Er wordt geadviseerd de mogelijke kapwerkzaamheden en het bouwrijp maken van de grond buiten het vogelbroedseizoen te laten plaatsvinden. De werkzaamheden worden in het najaar van 2023 uitgevoerd. Dit is buiten het vogelbroedseizoen (circa maart tot en met juli¹). Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Wet Natuurbescherming aan de orde.

Mocht de start van de werkzaamheden toch in het vogelbroedseizoen plaatsvinden dan dient het plangebied voorafgaand aan de werkzaamheden gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van broedvogels door een deskundig ecooloog (zie kader vervolgstappen). Wanneer er geen nesten worden aangetroffen kan het plangebied vrijgegeven worden zodat de werkzaamheden alsnog uitgevoerd kunnen worden.

Vervolgstappen algemene broedvogels

Het advies is om buiten het broedseizoen (circa maart t/m juli) te werken.

Mocht dit niet mogelijk zijn dan dient vooraf aan de werkzaamheden het plangebied gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van broedvogels door een deskundig ecooloog. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plangebied, kunnen locatie specifieke maatregelen worden voorgesteld en/of wordt het plangebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden totdat het nest niet meer in gebruik is.

¹ Voor het broedseizoen wordt in het kader van de wet geen standaardperiode gehanteerd. Het broedseizoen is afhankelijk van klimatologische omstandigheden; dit houdt in dat het seizoen eerder dan wel later van start kan gaan en eerder dan wel later kan eindigen. Van belang is of er broedgevallen aanwezig zijn.

2.3.2 Zoogdieren – vleermuizen

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van vleermuizen in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.3. Overzicht van waargenomen vleermuissoorten in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1 km) (NDFF, 2018-2023).

Soort	Beschermingsregime
Gewone dwergvleermuis	HR (artikel 3.5)
Laatvlieger	HR (artikel 3.5)
Rosse vleermuis	HR (artikel 3.5)
Ruige dwergvleermuis	HR (artikel 3.5)

Naast deze waargenomen vleermuizen zijn ook andere vleermuissoorten als gewone grootvleermuis, watervleermuis en meervleermuis niet uit te sluiten. Vanwege het relatief verborgen karakter van vleermuizen zijn de waarnemingen in de NDFF niet meer dan een grove indicatie van het voorkomen van bepaalde vleermuissoorten.

Voor vleermuizen zijn drie functies van het leefgebied te onderscheiden die van groot belang zijn. Dit zijn verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebied. Foerageergebieden en vliegroutes zijn alleen beschermd als deze van essentieel belang zijn voor het functioneren van de verblijfplaats, zogenaamde essentiële foerageergebieden en essentiële vliegroutes. Deze drie onderdelen (verblijfplaatsen, essentiële vliegroutes en essentieel foerageergebied) worden hieronder nader beschouwd.

Verblijfplaatsen

Vleermuizen kunnen hun verblijfplaats in gebouwen of bomen (of beide) hebben. Gebouwbewonende vleermuizen verblijven met name in spouwmuren, onder dakbetimmering, achter boeiborden of op zolders. Boombewonende vleermuizen verblijven in gaten, hopen of scheuren van voornamelijk grote bomen.

Tijdens het veldbezoek zijn de aanwezige (jonge) bomen gecontroleerd op mogelijke verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen. Er zijn geen potentieel geschikte holtes, gaten of scheuren aanwezig in de bomen in en binnen de verstoringszone van het plangebied. Voor gebouwbewonende soorten zijn ook geen geschikte verblijfplaatsen aanwezig. De aanwezige bouwkeet en opslagcontainer bevatten geen geschikte potentiële verblijfplaatsen. Het voorkomen van verblijfplaatsen van vleermuizen in of binnen de verstoringszone van het plangebied is uit te sluiten.

Essentiële vliegroutes

Vliegroutes van vleermuizen betreffen (vaak) lijnvormige elementen in het landschap die als verbinding tussen verblijfplaatsen en foerageergebied fungeren. Binnen het plangebied is geen potentiële vliegrouteondersteuning aanwezig. Wel worden de Soestwetering en de Nieuwe wetering, gelegen ten oosten en ten westen van het plangebied mogelijk gebruikt als vliegrouteondersteuning voor watergebonden vleermuizen als watervleermuis en meervleermuis. Deze watergangen liggen echter dusdanig op afstand van de werkzaamheden en de uiteindelijke uitbreiding van het zandwingebied dat de functie van deze potentiële vliegrouteondersteuning niet aangetast wordt.

Essentieel foerageergebied

Foerageergebied van vleermuizen betreft locaties waar vleermuizen hun voedsel verzamelen. Dit kunnen uiteenlopende gebieden zijn. De omgeving van het plangebied is mogelijk in gebruik als foerageergebied. De agrarische landschappen zijn geschikt als foerageergebied voor rosse vleermuis, de bosschages en oeverzones als foerageergebied voor soorten als gewone en ruige dwergvleermuis en de plas zelf als foerageergebied voor watervleermuis. Mogelijk verdwijnt een deel van de functie van de plas en de bosschages als foerageergebied. Er is echter voldoende alternatief en minstens even geschikt foerageergebied aanwezig, waardoor effecten op het foerageergebied van vleermuizen uit te sluiten is.

2.3.3 Zoogdieren – grondgebonden zoogdieren

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van grondgebonden zoogdieren in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.4. Overzicht van waargenomen grondgebonden zoogdiersoorten in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1 km) (NDFF, 2018-2023).

Soort	Beschermingsregime		Vrijgestelde zoogdieren
	HR (artikel 3.5)	Wnb 3.10	Wnb (artikel 3.10)
Bever	X		
Otter	X		
Wolf	X		
Ree			X
Haas			X
Konijn			X
Vos			X

Naast de in de NDFF aanwezige beschermde en niet vrijgestelde grondgebonden zoogdieren, bever, otter en wolf, is er ook geschikt habitat aanwezig voor bunzing, steenmarter, wezel, hermelijn en egel, allen beschermd onder artikel 3.10 van de Wet Natuurbescherming. Deze soorten worden daarom ook meegenomen in de effectbeoordeling.

Bever

Bevers maken zijn vooral actief in het overgangsgebied tussen land en water zoals moerassen, langs beken, rivieren en meren. De bever heeft een voorkeur voor rustige rivieren en meren omzoomd door broekbossen met bomen met zacht hout, als wilg en es (Zoogdiervereniging, z.d.). De bever is actief in de omgeving van het plangebied, vooral in (verbrede delen van) de Soestwetering en de Nieuwe Wetering. Vanwege het ontbreken van broekbossen en stromend water is het plangebied niet geschikt als leefgebied voor de bever. Tijdens het veldbezoek is gekeken naar sporen van de bever, deze zijn niet aangetroffen. De aanwezigheid van de bever is hierdoor uit te sluiten.

Otter

Otters leven in oeverzones met voldoende dekking en rust van allerlei soorten stromende wateren, zoals meren, plassen, rivieren, kanalen, beken en moerassen. Overdag verblijft de otter in een dagrustplaats die zich bevindt op oevers in dichte oevervegetaties (o.a. riet), struwelen en bosschages, maar ook in kunstmatige holten. De nesten waar de jongen worden geworpen, liggen vaak in overstromingsvrije oeverholtes in een rustig gebied en worden regelmatig door de moeder verplaatst (Zoogdiervereniging, z.d.). De otter is bekend uit het centrum van Zwolle en de aanliggende watergangen. Ook de Nieuwe Wetering en de Soestwetering worden gebruikt als leefgebied. De Sekdoornseplas is, vanwege de afwezigheid van stromend water, minder geschikt als leefgebied. Tijdens het veldbezoek is gezocht naar holen, spraints, glijbanen en andere sporen van de otter, maar deze zijn niet waargenomen. De aanwezigheid van de otter is hierdoor uit te sluiten.

Wolf

De wolf leeft bij voorkeur in uitgestrekte open bossen en afgelegen moerasgebieden. De soort is echter een 'cultuurvolger' en heeft geleerd te overleven in gebieden waar ook mensen wonen. De wolf heeft een grote behoefte aan drinkwater (omdat hij dagelijks lange afstanden loopt) en komt hierdoor weinig voor in droge landschappen. Het nest van een wolf bevindt zich vaak in een grot of zit verscholen onder boomwortels of tussen de rotsen. De wolf graaft soms ook een hol of vergroot holen van andere dieren zoals vos en das (Zoogdiervereniging, z.d.). De wolf is enkele malen in de omgeving van het plangebied aangetroffen. Dit betroffen echter zwervende exemplaren. Er zijn geen gevestigde roedels aanwezig in de buurt van het plangebied, ook ontbreekt geschikt habitat voor wolven om zich te vestigen. Vooral rustplaatsen en prooien in de vorm van grofwild missen in de omgeving van het plangebied. De aanwezigheid van de wolf binnen de verstoringszone van het plangebied zijn hierdoor uit te sluiten.

Steenmarter

De steenmarter is een typische cultuurvolger. Binnen het territorium heeft de soort tot tientallen rustplaatsen. Rustplaatsen bevinden zich op vele plaatsen, zowel in bebouwd gebied alsook in het buitengebied. Verblijfplaatsen of nesten bevinden zich bijvoorbeeld in holtes of in openingen tussen platen en stenen (Zoogdiervereniging, z.d.). De aanwezigheid van geschikte holtes in het plangebied is niet uit te sluiten. Sommige delen van het plangebied zijn niet goed te beoordelen op de aanwezigheid van holtes vanwege de aanwezigheid van dichte begroeiing. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van de steenmarter binnen de verstoringszone van het plangebied is hierdoor niet uit te sluiten. Er dient nader onderzoek naar het voorkomen van steenmarter binnen het plangebied uitgevoerd te worden.

Kleine marterachtigen (bunzing, wezel en hermelijn)

De kleine marterachtigen vervullen gezamenlijk een niche in de natuur, waarbij veel overlap is in leefgebied en deels ook in prooien. Het zijn vooral soorten van gevarieerd cultuurlandschap is. Alle soorten marterachtigen leiden een relatief verborgen bestaan, waardoor hun aanwezigheid vaak onopgemerkt blijft. De verruigde delen van de zanddepots, de verruigde oeverzones van de plas en van de andere watergangen en de aanwezige jonge bosschages vormen geschikt habitat voor deze marterachtigen. Het verplaatsen van het zanddepot, het verwijderen van de bosschages en het egaliseren van de oeverzones tasten potentieel leefgebied van deze marterachtigen aan. De aanwezigheid van bunzing, wezel en hermelijn valt niet uit te sluiten. De provincie Overijssel heeft een brochure opgesteld met te volgen werkwijze ten opzichte van de kleine marterachtigen. In het kort wordt hier gesteld dat er gewerkt mag worden buiten de kwetsbare periode (15 maart tot 1 september). Mochten de werkzaamheden toch in de kwetsbare periode plaatsvinden dan dient het gebied van te voren

ongeschikt gemaakt te worden, waarbij een alternatief aangeboden dient te worden. Dit alternatief kan bestaan uit het verbeteren van bestaand habitat of het aanleggen van nieuw habitat.

Egel

De egel is een soort die in bijna alle landschappen te vinden is. Tuinen, bosranden, struweel en loofbossen, vaak met een goed ontwikkelde ondergroei, zijn geschikt als leefgebied (Zoogdierverseniging, z.d.). De verruigde delen van het terrein, met name een deel van het huidige zanddepot en de oeverzone, zijn geschikt als leefgebied en bevatten mogelijke rustplaatsen. De aanwezigheid van de egel in het plangebied is niet uit te sluiten. Er dient nader onderzoek uitgevoerd te worden naar de aanwezigheid van de egel. In het kort wordt hier gesteld dat er gewerkt mag worden buiten de kwetsbare periode (1 november tot 1 september). Mochten de werkzaamheden toch in de kwetsbare periode plaatsvinden dan dient het gebied van te voren ongeschikt gemaakt te worden, waarbij een alternatief aangeboden dient te worden. Dit alternatief kan bestaan uit het verbeteren van bestaand habitat of het aanleggen van nieuw habitat.

Figuur 2.13 Verruigde delen met potentiële verblijfplaatsen van steenmarter, bunzing, wezel, hermelijn en egel (bruin kader), ten opzichte van het plangebied (rood omlijnd). Bron: Esri.

Vervolgstappen beschermde zoogdieren

Er dient nader onderzoek uitgevoerd te worden naar steenmarter. En er dient volgens de 'brochure Soortenbescherming in Overijssel' gewerkt te worden voor bunzing, wezel, hermelijn en egel.

Nader onderzoek steenmarter

In de bosschages, verruigde delen en oeverzones welke aangetast worden kunnen verblijfplaatsen aanwezig zijn van steenmarter. Geadviseerd wordt nader onderzoek naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen. Het nader onderzoek dient uitgevoerd te worden in maart t/m augustus, de actieve periode van de steenmarter. Dit onderzoek dient uitgevoerd middels wildcamera's, welke zes weken opgesteld worden.

Werkwijze bunzing, wezel, hermelijn en egel.

Werken buiten de kwetsbare periode (1 november tot 1 september). Bij werken in de kwetsbare periode het plangebied ongeschikt maken en alternatief aanbieden.

Vrijgestelde soorten zoogdieren in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen

Er is binnen het plangebied biotoop aanwezig voor de algemeen voorkomende (vrijgestelde) soorten als ree, haas, konijn en vos. Tijdens het veldbezoek zijn in de zandige delen sporen aangetroffen van konijn en vos. Er is geen vossenburcht binnen het plangebied aangetroffen. Ree en haas kunnen voorkomen op de agrarische percelen in en rondom het plangebied. Door de voorgenoemde werkzaamheden kunnen negatieve effecten op deze soorten optreden. Binnen de provincie Overijssel geldt een vrijstelling voor deze algemene soorten bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wel is voor deze soorten de zorgplicht van toepassing. Dit houdt in de negatieve effecten zo veel als mogelijk dienen te worden voorkomen dan wel beperkt. In paragraaf 2.3.9. wordt nader ingegaan op maatregelen die in het kader van de zorgplicht genomen kunnen worden.

Vervolgstappen zorgplicht zoogdieren

- Voorafgaand aan de werkzaamheden de vegetatie in het plangebied kort maaien. NB. Dit mag alleen uitgevoerd worden in overeenstemming met de ecoloog in verband met de mogelijke aanwezigheid van verblijfplaatsen van kleine marterachtigen en egels.

2.3.4 Vissen

In de afgelopen 5 jaar zijn er geen waarnemingen van beschermde vissen in de omgeving van het plangebied gedaan. Er is echter potentieel geschikt habitat aanwezig voor de kwabaal, beschermd onder artikel 3.10 van de Wet Natuurbescherming. Deze soort wordt daarom ook meegenomen in de effectbeoordeling.

Kwabaal

Er zijn echter wel historische waarnemingen van kwabaal in de omgeving van het plangebied, waarbij de meest recente uit 2008. De kwabaal is een soort die vaak niet opgemerkt wordt op locaties waar hij gevestigd is, getuige de ontdekking van een nieuwe (sub)populatie in Friesland. De kwabaal is een soort van rivieren en meren met koude (diepe) delen en ondiepe grint- of zandoevers. Vanwege de historische waarnemingen, de verborgen leefwijze van deze soort en de geschiktheid van de zandwinlocatie is de aanwezigheid van de soort niet uit te sluiten. De soort is beschermd onder artikel 3.10 van de Wet Natuurbescherming, wat inhoudt dat de soort verstoord mag worden. Tijdens de werkzaamheden voor de aanleg van de uitbreiding van de zandwinning is het mogelijk dat dieren welke zich in de oeverzone ophouden verstoord worden. Het is belangrijk dat deze dieren een onverstoord uitwijkmogelijkheid hebben. Ten tijde van werkzaamheden aan de oeverzone van de plas voor de uitbreiding van de zandwinning dient daarom geen zandafzuiging plaats te vinden. Als deze specifieke werkwijze gevolgd wordt kunnen de werkzaamheden doorgang vinden zonder dat er een overtreding op de verbodsartikelen van de Wet Natuurbescherming wordt gedaan.

Vervolgstappen Kwabaal

Tijdens werkzaamheden aan de oeverzone dienen er geen andere werkzaamheden aan de plas te gebeuren. Gedacht wordt hierbij o.a. aan het afzuigen van zand. Dit om te zorgen dat verstoorde kwabalen voldoende onverstoord leefgebied houden om zich naar terug te trekken.

2.3.5 Amfibieën

In de afgelopen 5 jaar zijn er geen waarnemingen van beschermde amfibieënsoorten binnen de een kilometer van het plangebied gedaan. Wel zijn er recente waarnemingen (2022) van poelkikker in de iets ruimere omgeving van het plangebied bekend. Daarnaast is de soort in 2014 nabij het plangebied aangetroffen. Vanwege de expertise die nodig is voor het herkennen van deze groene kikkersoort is het afwezig zijn van recente waarnemingen geen goede graadmeter voor de aanwezigheid. Overige beschermde amfibieënsoorten worden op basis van de recente verspreidingsgegevens en de aanwezige habitats uitgesloten.

Poelkikker

De poelkikker is een warmteminnende soort welke een voorkeur heeft voor onbeschaduwde wateren. Daarnaast dient de oeverzone begroeid te zijn. Delen van de oeverzone van het uit te breiden deel van de zandwinput bevatten geschikt habitat voor de poelkikker. Ook is er geschikt winterhabitat aanwezig in de vorm van boschages en beschutte delen nabij het water. Vanwege de bescherming van de poelkikker onder de Habitatrichtlijnen is ook verstoring van deze soort strafbaar. Daarom dient nader onderzoek uitgevoerd te worden naar de aanwezigheid van poelkikker in het plangebied.

Vervolgstappen Poelkikker

Om de aan- of afwezigheid van poelkikker in het plangebied aan te toonden dient er onderzoek gedaan te worden middels het luisteren naar kooractiviteit en vangen van groene kikkers. Dit onderzoek dient in mei/juni uitgevoerd te worden bij geschikt weer, met minstens 14 dagen tussen beide bezoeken.

Vrijgestelde amfibieën in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen

Er is binnen het plangebied biotoop aanwezig voor de algemeen voorkomende (vrijgestelde) soorten als kleine watersalamander, bruine kikker en bastaardkikker. Door de voorgenomen werkzaamheden kunnen negatieve effecten op deze soorten optreden. Binnen de Overijssel geldt een vrijstelling voor deze algemene soorten bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wel is voor deze soorten de zorgplicht van toepassing. Dit houdt in de negatieve effecten zo veel als mogelijk dienen te worden voorkomen dan wel beperkt. In paragraaf 2.3.9 wordt nader ingegaan op maatregelen die in het kader van de zorgplicht genomen kunnen worden.

Vervolgstappen zorgplicht amfibieën

- Niet werken bij temperaturen onder het vriespunt.
- Werken in de richting van een vluchtmogelijkheid bij het dempen van watergangen.

2.3.6 Insecten

Er zijn geen waarnemingen gedaan van beschermde insecten in het plangebied en de verstoringszone van het plangebied (NDFF). Vanwege zijn zwervende vermogen en zijn veelvuldig voorkomende waardplanten is de Teunisbloempijlstaart nog los beoordeeld. Voor andere beschermde insectensoorten is geen potentieel geschikt habitat aanwezig.

Teunisbloempijlstaart

De teunisbloempijlstaart plant zich voort in open plekken in bossen of langs bosranden. Waardplanten voor deze soort zijn wilgenroosje, teunisbloem, basterdwederik en kattenstaart (Vlinderstichting, z.d.). Vanwege de afwezigheid van waardplanten binnen het plangebied en de minimale geschiktheid van de ondergroei als overwinteringsplaats voor de poppen wordt het voorkomen van de teunisbloempijlstaart uitgesloten.

2.3.7 Kreeftachtigen en weekdieren

Er zijn geen waarnemingen gedaan van beschermde kreeftachtigen of weekdieren in het plangebied en de verstoringszone van het plangebied (NDFF). Daarnaast is er geen potentieel geschikt habitat aanwezig voor beschermde kreeftachtigen en weekdieren. De aanwezigheid van beschermde kreeftachtigen en weekdieren is daarmee uit te sluiten.

2.3.8 Zaadplanten, varens en bladmos

Er zijn geen waarnemingen gedaan van beschermde zaadplanten, varens en bladmos in het plangebied en de verstoringszone van het plangebied (NDFF). Daarnaast is er geen potentieel geschikt habitat aanwezig voor beschermde zaadplanten, varens en bladmos. De aanwezigheid van beschermde zaadplanten, varens en bladmos is daarmee uit te sluiten.

2.3.9 Zorgplicht

In het plangebied kunnen aanwezig zijn. Deze soorten zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht voor de Wnb in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Wel geldt voor deze soorten, net als alle overige in het wild levende dieren en planten, de zorgplicht (zie bijlage 1). Dit houdt in dat tijdens de werkzaamheden zo veel mogelijk negatieve effecten op aanwezige natuurwaarden dienen te worden voorkomen dan wel te worden beperkt.

De initiatiefnemer/uitvoerder is verantwoordelijk voor een adequate naleving van de algemene zorgplicht tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. Door het uitvoeren van een aantal zorgplicht gerelateerde maatregelen, wordt voldaan aan de zorgplicht en kan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soorten worden gegarandeerd. Maatregelen waaraan gedacht kan worden bij de invulling van de zorgplicht bij voorliggend planvoornemen zijn weergegeven in tabel 2.5.

Tabel 2.5. Overzicht van waargenomen overige zoogdiersoorten in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1 km) (NDFF, 2018-2023).

Soort(groep)	Maatregel
Grondgebonden zoogdieren (alle soorten)	Voorafgaand aan de werkzaamheden de vegetatie in het plangebied kort maaien
Amfibieën en vissen	Niet baggeren bij ijsvorming
	Werken in de richting van een vluchtmogelijkheid bij het dempen van de watergang

2.4 Beschermde houtopstanden Wnb

De bomen in het plangebied worden mogelijk gekapt als gevolg van het planvoornemen. De bomen in het plangebied bestaan uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen. Hiermee vallen de bosschages onder de definitie van een houtopstand zoals bedoeld in de Wnb. De Wnb is enkel van toepassing op houtopstanden die buiten de bebouwde kom Wnb (of voormalige Boswet) liggen. Het plangebied ligt buiten de bebouwde kom (Wnb) van gemeente Zwolle. De bomen in het plangebied vallen daardoor onder de bescherming van de Wnb.

Het oppervlak aan verloren houtopstand dient nader bepaald te worden. Voor deze bomen geldt vervolgens een meldingsplicht bij het bevoegd gezag (provincie Overijssel) en een herplantplicht.

Figuur 2.14 Ligging van het plangebied ten opzichte van de begrenzing van de bebouwde kom Wnb (of Boswet). Bron bebouwde kom: Smart Zwolle. Bron achtergrondkaart: Esri.

3. Conclusie & advies

In dit hoofdstuk is per onderdeel de conclusie en het advies gegeven dat voortkomt uit de uitgevoerde natuurtoets.

3.1 Soortbescherming

Binnen het plangebied is geschikt biotoop aangetroffen voor beschermde soorten (Wnb) waarvoor geen algemene vrijstelling geldt. Het gaat om soorten uit de volgende soortgroepen: algemene broedvogels, grondgebonden zoogdieren, vissen en amfibieën. In tabel 3.1 zijn de conclusies ten aanzien van deze beschermde soorten opgenomen. De onderbouwing van de conclusies zijn beschreven in paragraaf 2.3 van voorliggende natuurtoets. Voor de overige soort(groep)en is beoordeeld dat vervolgstappen niet aan de orde zijn. Voor deze soorten en vrijgestelde soorten geldt wel de zorgplicht.

Tabel 3.1 Overzicht conclusies en vervolgstappen soortbescherming.

Soort(groep)	Essentieel leefgebied in (directe omgeving van) plangebied?	Nader onderzoek nodig?	Maatregelen?	Ontheffing Wnb aan de orde?
Vogels (algemene broedvogels)	Ja, nestgelegenheid in opgaande begroeiing	Nee	Werken buiten vogelbroedseizoen. Indien niet mogelijk, ongeschikt maken plangebied. Indien niet mogelijk, vrijgave van plangebied op broedgevallen.	Nee
Grondgebonden zoogdieren (bunzing, steenmarter, wezel, hermelijn en egel).	Ja, potentiële verblijfplaatsen en rustplaatsen in de opgaande begroeiing, oeverzones en ruigtedelen.	Nee, zie kader 2.3.3	Niet werken in de kwetsbare periodes en bij verwijderen habitat alternatief aanbieden.	Nee
Steenmarter	Ja, potentiële verblijfplaatsen en rustplaatsen in de opgaande begroeiing, oeverzones en ruigtedelen.	Ja, zie kader 2.3.3	Nader te bepalen	Mogelijk
Kwabaal	Ja, mogelijk aanwezig in de plas.	Nee, zie kader 2.3.4	Verstoring van de plas zo klein mogelijk houden door werkzaamheden achter elkaar in plaats van gelijkmatig uit te voeren.	Nee
Poelkikker	Mogelijk voortplantingshabitat en winterhabitat in en rondom de plas.	Ja, zie kader 2.3.5	Nader te bepalen	Mogelijk

In 3.1 is aangegeven dat er nader onderzoek nodig is naar de steenmarter en de poelkikker. De beschrijving van dit nader onderzoek wordt in 3.2 uiteengezet.

Tabel 3.2. Beschrijving nader onderzoek.

Soort	Onderzoeksmethode
Steenmarter	Cameravallen tussen maart en augustus ten minste zes weken op geschikte plekken in het plangebied plaatsen.
Poelkikker	Twee veldbezoeken in mei/juni bij geschikt weer met ten minste 14 dagen tussen de bezoeken.

3.1.1 Zorgplicht

Uit paragraaf 2.3.9 blijkt dat er in het plangebied soort(groep)en aanwezig (kunnen) zijn waarmee rekening dient te worden gehouden in het kader van de zorgplicht voor soorten. Maatregelen waaraan gedacht kan worden bij de invulling van de zorgplicht bij voorliggend planvoornemen zijn weergegeven in tabel 3.3.

Tabel 3.3. Voorbeelden van zorgplicht gerelateerde maatregelen voor soorten.

Soort(groep)	Maatregel
Grondgebonden zoogdieren (alle soorten)	Voorafgaand aan de werkzaamheden de vegetatie in het plangebied kort maaien. Dit pas na overleg met een ecooloog i.v.m. de mogelijke aanwezigheid van marterachtigen en egel welke ook van deze dekking gebruik maken.
Amfibieën en vissen	Niet baggeren bij ijsvorming Werken in de richting van een vluchtmogelijkheid bij het dempen van de watergang

3.2 Beschermde houtopstanden Wnb

De bomen in het plangebied vallen onder de bescherming van de Wnb. Het oppervlak aan verloren houtopstand dient nader bepaald te worden. Voor deze bomen geldt vervolgens een meldingsplicht bij het bevoegd gezag (provincie Overijssel) en een herplantplicht.

Literatuurlijst

BIJ12, 2017g. Kennisdocument poelkikker (*Rana lessonae*). Versie 1.0, juli 2017.

Provincie Overijssel, 2019a. Lijst jaarrond beschermde nesten van vogels in Overijssel (2019).

Provincie Overijssel, 2019b. Soortbescherming in Overijssel. Bunzing, egel, hermelijn en wezel. Juli 2019.

NDFF (geraadpleegd op 13-3-2023)

www.ravon.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.vlinderstichting.nl

Bijlage 1 Wettelijk kader

Bijlage 1 Wettelijk kader

In deze bijlage staat een beschrijving van de relevante wet- en regelgeving en het beleidskader.

Het betreft de Wet natuurbescherming (Wnb). Naast bescherming vanuit de Wnb, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Het betreft het 'Natuurnetwerk Nederland' (hierna NNN). De bescherming van het NNN verloopt via het ruimtelijke ordeningsrecht (Barro, bestemmingsplannen).

Wnb - Algemeen

De Wnb is op 1 januari 2017 in werking getreden. De Wnb beschermt:

- De Natura 2000-gebieden die aangewezen zijn in het kader van het Europees natuurbeleid (gebiedsbescherming)
- De planten- en diersoorten (onderdeel soortbescherming)
- Bos en houtopstanden (onderdeel houtopstanden).

Veel verantwoordelijkheden en bevoegdheden liggen bij de provincies. Er zijn hierop wel uitzonderingen waarvoor het ministerie van LNV bevoegd gezag is. Dit betreft onder andere de aanleg en uitbreiding van hoofdwegen, landelijke spoorwegen, hoofdvaarwegen, primaire waterkeringen, militaire terreinen en oefengebieden, militaire luchthavens, Schiphol en overige burgerluchthavens, het landelijke gastransportnet, hoogspanningsverbindingen van tenminste 220 kV, activiteiten van buitenlandse mogendheden en activiteiten namens een lid van het Koninklijk Huis. LNV is ook bevoegd gezag voor ruimtelijke ingrepen in de Exclusieve Economische Zone (EEZ) en voor Windenergie op zee (kavelbesluiten).

Gemeenten hebben een loketfunctie. Het is mogelijk om een natuurvergunning 'aan te haken' bij de omgevingsvergunning, maar dit hoeft niet. De Wnb richt zich op bescherming van gebieden, soorten en houtopstanden.

Wnb - Soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Het gaat om de volgende drie categorieën:

- 1) soorten van de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v. Wnb);
- 2) soorten van de Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en Verdrag van Bonn (artikel 3.5 e.v. Wnb);
- 3) 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora') (artikel 3.10 e.v. Wnb).

Soorten van de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v. Wnb)

Het beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn is vastgelegd in artikel 3.1 e.v.

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Het is mogelijk om ontheffing aan te vragen voor de overtreding van de verbodsbepalingen. De ontheffing kan worden verleend indien voldaan wordt aan de volgende criteria:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang conform Vogelrichtlijn. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang 1: 'in het belang van de volksgezondheid of openbare veiligheid' (dit is dus strenger dan voor soorten van de Habitatrichtlijn en de andere soorten);
- Er is geen verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

Soorten van de Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en/of Bonn (artikel 3.5 e.v. Wnb)

Deze categorie bestaat uit Europees beschermde soorten. De verbodsbepalingen zijn vastgelegd in artikel 3.5 e.v.:

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Onder de Wnb is het mogelijk om voor streng beschermde soorten zoals opgenomen in artikel 3.5 bij ruimtelijke ontwikkelingen te werken volgens een door de Minister goedgekeurde gedragscode. Hierbij geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit artikel 3.5.

Naast het werken volgens een goedgekeurde gedragscode kan voor soorten zoals opgenomen in artikel 3.5 van de Wnb bij overtreding van de verbodsbepalingen een ontheffing worden aangevraagd. De ontheffing kan worden verleend indien voldaan wordt aan de volgende criteria:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang conform Habitatrichtlijn.
Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang 3: 'in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten';
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Andere soorten (artikel 3.10 e.v. Wnb)

De categorie 'andere soorten' bestaat uit soorten zoals opgenomen in bijlage A en B van de wettekst. Dit zijn nationaal beschermde soorten. De verbodsbepalingen zijn vastgelegd in artikel 3.10 e.v..

Het is verboden:

- a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
- b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
- c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Voor deze soorten geldt een vrijstelling wanneer aantoonbaar gewerkt wordt volgens een door de Minister van LNV goedgekeurde gedragscode.

Daarnaast geldt ook vrijstelling bij ruimtelijke projecten voor soorten die staan op besluit vrijgestelde soorten. Het hangt per provincie af welke soort is vrijgesteld van de verbodsbepalingen in artikel 3.10, ook de grond waarvoor een vrijstelling geldt kan ook variëren tussen provincies. Wel dient rekening te worden gehouden met de zorgplicht (artikel 1.11 Wnb). Deze zorgplicht is verder in deze bijlage nog toegelicht.

Indien de 'andere soorten' niet zijn vrijgesteld en daarmee het voornemen de gestelde verboden in artikel 3.10 overtreedt, dient een ontheffing aangevraagd te worden bij de provincie waarin het voornemen plaatsvindt.

Naast het werken volgens een goedgekeurde gedragscode kan voor soorten uit de categorie 'andere soorten' van de Wnb bij overtreding van de verbodsbepalingen een ontheffing worden aangevraagd. De ontheffing kan worden verleend indien voldaan wordt aan de volgende criteria:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang h 'in het algemeen belang';
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Samenvatting gronden waarop een ontheffing verleend mag worden per categorie beschermde soorten (artikel 3.1, 3.5 en 3.10).				
Ontheffingsgronden		Artikel 3.1	Artikel 3.5	Artikel 3.10
		Soorten van de Vogelrichtlijn	Soorten van de Habitatrichtlijn, Bonn & Bern	Andere soorten
1	Er bestaat geen andere bevredigende oplossing	Ja	Ja	Ja
2	Leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding	Ja	Ja	Ja
3	volksgezondheid en openbare veiligheid	Ja	Ja	Ja
	veiligheid van luchtverkeer	Ja	Nee	Ja
	ter voorkoming van schade aan gewassen, vee, bossen, visserij	Ja	Ja	Ja
	ter bescherming van Flora en Fauna	Ja	Ja	Ja
	voor onderzoek, onderwijs, uitzetten en herinvoeren van soorten / teelt	Ja	Ja	Ja
	dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en met inbegrip van voor milieuwezenlijke gunstige effecten	Nee	Ja	Ja
	ruimtelijke inrichting of ontwikkeling	Nee	Nee	Ja
	schade en overlast, ter beperking omvang populatie, ter bestrijding van lijden en ziekte, bestendig beheer en onderhoud (ook natuurbeheer), algemeen belang, bestendig gebruik	Nee	Nee	Ja

Zorgplicht

Er dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de zorgplicht zoals vastgelegd in artikel 1.11 van de Wnb. Deze zorgplicht houdt o.a. in dat als een activiteit wordt ondernomen waarvan kan worden vermoed dat deze nadelig kan zijn voor in het wild levende dieren en planten, deze activiteit niet plaats mag vinden. Ook moeten alle maatregelen worden genomen om nadelige gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. Deze zorgplicht heeft betrekking op de gebieds- en op de soortbescherming. In het tekstkader hieronder staat het wetsartikel uitgeschreven.

Artikel 1.11

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a) dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel
 - b) indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c) voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
1. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Wnb - Gebiedsbescherming

De gebiedsbescherming is vastgelegd in artikel 2.1 tot en met 2.11 van de Wnb. Hierin wordt de aanwijzing en bescherming van Natura 2000-gebieden geregeld. Hiermee zijn de verplichtingen uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn, voor zover die betrekking hebben op gebiedsbescherming, geïmplementeerd in het Nederlands recht. De begrenzing van de Natura 2000-gebieden en de instandhoudingdoelstellingen voor die gebieden zijn vastgelegd in de aanwijzingsbesluiten voor de betreffende gebieden. De instandhoudingdoelstellingen beschrijven voor de voor het gebied aangewezen habitattypen en soorten of een bepaalde ontwikkeling ervan gewenst is of dat het behoud ervan op het aanwezige niveau moet worden nagestreefd. Voor activiteiten of projecten die schadelijk kunnen zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de Minister van LNV.

Voortoets en Passende beoordeling

De Wnb regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, ten aanzien van plannen en projecten en die mogelijke effecten hebben op de natuurlijke kenmerken van de gebieden, gelet op de instandhoudingsdoelen die in de Natura 2000-gebieden van kracht zijn. De Wnb maakt daarbij onderscheid in enerzijds plannen (plantoets) en anderzijds projecten (projecttoets).

Bij plannen en projecten in, of in de nabijheid (externe werking) van, een Natura 2000-gebied dienen de initiatiefnemers in een oriënterende fase (voortoets) te onderzoeken of het plan een significant negatief effect op de instandhoudingdoelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied kan hebben. Met externe werking wordt bedoeld dat ook activiteiten buiten het gebied de natuurwaarden in het gebied kunnen beïnvloeden. Indien na dit onderzoek niet kan worden uitgesloten dat de activiteit een significant negatief effect heeft, dient de initiatiefnemer meer gedetailleerd dan in de oriënterende fase in kaart te brengen wat de effecten van de activiteit kunnen zijn. Daarbij dienen ook, indien noodzakelijk, de mitigerende maatregelen te worden betrokken. Deze analyse heet een 'passende beoordeling'. Het bevoegd gezag toetst de passende beoordeling.

Wanneer uit de passende beoordeling alsnog de zekerheid wordt verkregen dat de activiteit niet leidt tot significant negatieve effecten, kan de activiteit doorgang vinden. Wanneer uit de voortoets blijkt dat er wel kans is op een negatief effect, maar dit als niet significant kan worden gezien, kan eveneens, op basis van een verslechteringsstoets toestemming voor het uitvoeren van de activiteit worden verleend. Wanneer uit de passende beoordeling blijkt dat significante negatieve effecten niet kunnen worden uitgesloten, kan het project alleen doorgang vinden op grond van de "ADC-criteria".

Dit betekent dat:

- A – alternatieve oplossingen voor het plan ontbreken;
- D – er dwingende redenen van groot openbaar belang zijn, en
- C – de initiatiefnemer compenserende maatregelen vooraf en tijdig treft.

Stikstofdepositie

Stikstofdepositie vormt veelal een knelpunt bij de besluitvorming over plannen en projecten, omdat in veel Natura 2000-gebieden overbelasting van stikstof een probleem is voor de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen voor de voor het gebied aangewezen soorten en habitattypen. Om een oplossing te bieden voor dit probleem was destijds (1 juli 2015) het Programma Aanpak Stikstof (PAS) opgericht. Op 29 mei 2019 oordeelde de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (RvS) echter dat het PAS niet als onderbouwing kan worden gebruikt voor toestemmingsverlening op grond van de Wnb.

Vanaf 1 juli 2021 is de Wet stikstofreductie en natuurverbetering in werking getreden. De hierin opgenomen vrijstelling van Wnb-vergunningplicht voor bouwwerkzaamheden in de realisatiefase voor wat betreft stikstofdepositie (art. 2.9a Wnb) vervalt met de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (RvS) van 2 november 2022 in de Porthos-zaak.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het nationaal beleid met betrekking tot de gebiedsbescherming van het Natuurnetwerk Nederland is opgenomen in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De bescherming van het NNN staat nader uitgewerkt in het Besluit Kwaliteit Leefomgeving (BKL). Hierin staan instructieregels voor de omgevingsverordening van de provincies. De

bescherming werkt vervolgens door in de bestemmingsplannen van de gemeenten. De instructieregels uit het BKL verplichten de provincies tot:

- het aanwijzen van Natuurnetwerk Nederland gebieden (artikel 7.6 Bkl)
- het vastleggen van de wezenlijke kenmerken en waarden van NNN- gebieden (artikel 7.7 Bkl)
- het stellen van regels in het belang van de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de kenmerken en waarden van NNN-gebieden (artikel 7.8 Bkl, eerste lid)
- De regels die in de omgevingsverordening komen verzekeren in ieder geval dat (artikel 7.8 Bkl, tweede lid):
 - de kwaliteit en oppervlakte van het NNN-gebied niet achteruitgaan
 - de samenhang tussen de gebieden van het NNN wordt geborgd
 - tijdige compensatie van een bepaalde activiteit die negatieve gevolgen heeft

Wezenlijke waarden en kenmerken

Dit betreft de actuele en potentiële natuurwaarden, gebaseerd op de natuurdoelen voor het gebied, met inbegrip van de omvang en de beoogde natuurkwaliteit alsmede de samenhang met andere natuurgebieden.

'Nee, tenzij'-principe

Voor het NNN geldt het 'nee, tenzij'-principe. Dit betekent dat nieuwe plannen of projecten niet zijn toegestaan als ze de wezenlijke (potentiële) waarden en kenmerken van het NNN significant aantasten. Uitzonderingen hierop zijn wanneer sprake is van redenen van groot openbaar belang en er geen reële alternatieven zijn. De schade dient in dat geval door mitigerende maatregelen zoveel mogelijk beperkt te worden. De restschade dient te worden gecompenseerd. De Rijkslijn zoals verwoord in het SVIR en Barro is dat er bij het NNN geen sprake is van externe werking.

Het NNN is planologisch beschermd in de Provinciale Structuurvisies en Verordeningen. In de Verordening staat aangegeven aan welke voorwaarden bij ruimtelijke ingrepen in en langs het NNN moet worden voldaan. Ook is het compensatiebeleid bij aantastingen van het Natuurnetwerk Nederland hierin opgenomen.

Overige provinciale beschermde gebieden

Naast het NNN kunnen ook andere gebieden beschermd zijn op provinciaal niveau. Dit verschilt per provincie. Beschermde gebieden kunnen als volgt omschreven zijn:

- ecologische verbindingzones,
- weidevogelgebieden, ganzenfoerageergebieden, leefgebied weide- en akkervogels of rust- en foerageergebied ganzen en smienten,
- groene ontwikkelingszone of groenblauwe mantel of groene contour
- natuur/ bos- en natuurgebieden buiten NNN.

Ook deze gebieden kennen een vorm van een beschermingsregime, in sommige gevallen gelijk aan het NNN, soms in een lichtere vorm.

Provincies kunnen ook provinciale landschappen aanwijzen. De aanwijzing van de Bijzonder Provinciale Landschappen is verleend op grond van Artikel 1.12 lid 3 van de Wnb (zie tekstkader). Ook deze gebieden kunnen een beschermingsregime hebben vastgelegd in de provinciale verordening.

Art. 1.12 lid 3 Wnb

Gedeputeerde Staten kunnen gebieden gelegen buiten het Natuurnetwerk Nederland aanwijzen die van provinciaal belang zijn vanwege hun natuurwaarden of landschappelijke waarden, met inachtneming van hun cultuurhistorische kenmerken. Deze gebieden worden aangeduid als «bijzondere provinciale natuurgebieden», onderscheidenlijk «bijzondere provinciale landschappen».

Wnb - Beschermde houtopstanden

De bescherming van houtopstanden is vastgelegd in artikel 4.1 tot en met 4.9 van de Wnb. De Wnb heeft tot doel de oppervlakte bos in Nederland in stand te houden. Begin 20e eeuw kwam dit doel vooral voort uit de belangen

van de houtproductie, maar gaandeweg is meer oog gekomen voor de andere functies die bossen en houtopstanden hebben, zoals klimatologische, landschappelijke en recreatieve functies.

Binnen de Wnb worden houtopstanden beschermd die aan bepaalde voorwaarden voldoen (Wnb artikel 4.1). Voornaamste onderscheid wordt gemaakt op basis van de locatie. Houtopstanden welke binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom Wnb vallen, zijn namelijk uitgezonderd (artikel 4.1) en worden niet onder de Wnb beschermd. De begrenzing van de bebouwde kom in de zin van de Wnb komt niet altijd overeen met de begrenzing van de bebouwde kom op grond van de Wegenverkeerswet. Als een gemeente geen bebouwde kom in de zin van de Wnb heeft vastgesteld, is de Wnb overal van toepassing in die betreffende gemeente.

Een houtopstand onder de Wnb wordt gezien als een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, die:

- 1) een oppervlakte grond beslaat van tien are of meer, of;
- 2) bestaat uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen.

De Wnb is van toepassing op houtopstanden die buiten de bebouwde kom liggen. De gemeenteraad dient de grens van de bebouwde kom Wnb vast te leggen. Veel gemeentes hebben dit ook gedaan.

De grens van de bebouwde kom Wnb is niet hetzelfde als de bebouwde kom op grond van de Wegenverkeerswet. De bebouwde kom grens in de Wegenverkeerswet wordt met een ander oogmerk bepaald en vastgesteld. Volgens een uitspraak van de rechtbank is het niet mogelijk om het hele grondgebied van de gemeente aan te wijzen als bebouwde kom. De aard van het gebied is bepalend voor de vraag of het gebied kan aangewezen worden als bebouwde kom. De vaststelling van de grens van de bebouwde kom is van feitelijke aard: waar houdt de bebouwing op.

De provincies zijn op grond van de gemeentewet bevoegd om in het kader van interbestuurlijk toezicht zo nodig maatregelen te treffen als een gemeente heeft verzuimd om de begrenzing van de bebouwde kom vast te stellen, of deze heeft vastgesteld op een wijze die in strijd komt met het recht of het algemeen belang. Een begrenzing die is vastgesteld op grond van artikel 1 vijfde lid van de Boswet geldt ingevolge van het overgangsrecht overigens tevens als begrenzing van de bebouwde kom voor de Wnb.

De begrenzing van de bebouwde kom in de zin van de Wnb dus niet altijd overeen met de begrenzing van de bebouwde kom op grond van de Wegenverkeerswet. Als een gemeente geen bebouwde kom in de zin van de Wnb heeft vastgesteld, is de Wnb overal van toepassing in die betreffende gemeente.

Door het zogenoemde regelverbod van artikel 4.6 Wnb kunnen gemeente ook buiten de bebouwde kom regulerend optreden. Hierdoor kunnen gemeente ook een kapverbod opstellen voor houtopstanden die ze willen beschermen buiten de bebouwde kom. Er zijn veel gemeentes die dat ook daadwerkelijk hebben gedaan.

Er zijn ook gemeentes die houtopstanden buiten de bebouwde kom beschermen via een monumentenverordening. Voor deze houtopstanden is dus (ook) een omgevingsvergunning van de gemeente noodzakelijk. In voorliggende rapportage is niet getoetst aan gemeentelijk beleid omtrent de kap van bomen en/of bosschages (bijv. APV, bestemmingsplannen, etc.).

Meld- en herplantplicht

De Wnb stelt dat wanneer houtopstanden worden gekapt, er voorafgaand aan de kap een meldingsplicht bij de provincie is.

De provincie bepaalt welke informatie omtrent de te kappen opstand aangeleverd dient te worden, op welke termijn dit aangeleverd dient te worden en welke voorwaarden voor de uitvoering van de kap gelden. Daarnaast geldt dat binnen drie jaar na de kap een herbeplantingsplicht geldt (door aanplant, bezaaiing of natuurlijke verjonging dan wel op andere wijze realiseren van een nieuwe houtopstand). Wanneer dat niet op dezelfde plaats kan, dan kan een provincie ontheffing verlenen de herbeplanting op andere gronden toe te staan indien de herbeplanting voldoet aan bij provinciale verordening gestelde regels. Verder kunnen provincies ontheffing of vrijstelling verlenen voor bepaalde verbodsbepalingen en/of voorwaarden omtrent herbeplanting.

In de volgende gevallen geldt op grond van de Wnb geen verplichting tot het melden en herbeplanten voor het vellen:

- periodiek vellen van griend- of hakhout;
 - houtopstanden die een zelfstandige eenheid vormen van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, én hetzij geen groter oppervlakte beslaan dan 10 are, hetzij ingeval van rijbeplanting, gerekend over het totaal aantal rijen, niet meer bomen omvatten dan 20;
 - houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom in de zin van de Wnb;
 - houtopstanden op erven of in tuinen;
 - fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
 - naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;
 - kweekgoed;
 - uit populieren of wilgen bestaande:
 - o wegbeplantingen;
 - o beplantingen langs waterwegen, en
 - o eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
 - het dunnen van een houtopstand;
 - uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij:
 - ten minste eens per tien jaar worden geoogst;
 - bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en
 - zijn aangelegd na 1 januari 2013;
 - vellen ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel ten behoeve van Natura 2000;
 - vellen ter uitvoering van een mitigerende of compenserende natuurmaatregel uit een Natura 2000-vergunning, een soortenonthefing, een Tracébesluit of een omgevingsvergunning;
 - vellen voor de aanleg en het onderhoud van brandgangen op natuurterreinen;
- vellen en herbepplanten dat plaatsvindt overeenkomstig een door de Minister van LNV goedgekeurde gedragscode.

Beschermde houtopstanden (naast Wnb)

Houtopstanden zijn tevens beschermd op grond van gemeentelijk regelgeving. Dit is vastgelegd in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) van de betreffende gemeente. Bomen kunnen op gemeentelijk niveau ook op een andere manier beschermd zijn. De bescherming van een houtopstand of groenstructuren kan bijvoorbeeld opgenomen zijn in de planregels bij een bestemmingsplan of via een gemeentelijke bomenverordening. Bij voorgenomen kap van houtopstanden dient daarom ook altijd gekeken te worden naar deze bepalingen. Mogelijk kan uit deze bepalingen volgen dat voor de kap van een houtopstand een omgevingsvergunning nodig is welke bij de gemeente moet worden aangevraagd.

Bijlage 2 Methodiek natuurtoets

Bijlage 2 Methodiek natuurtoets

In deze bijlage wordt de methodiek beschreven die gehanteerd is tijdens het onderzoek naar de aanwezigheid en de toetsing van beschermde soorten, beschermde gebieden, beschermde houtopstanden en kansen voor natuurwaarden in het plangebied.

Soortbescherming

Het onderzoek naar beschermde soorten bestaat uit een bureaustudie, oriënterend terreinbezoek en effectbepaling.

Bureaustudie

Afbakening beschermde soorten

In het bureauonderzoek is specifiek gekeken naar soorten uit de Vogelrichtlijn (Wnb artikel 3.1), soorten van de Habitatrichtlijn (Wnb artikel 3.5) en 'andere' beschermde soorten (Wnb artikel 3.10). Bij vogels is met name speciale aandacht geschonken aan vogelsoorten met jaarrond beschermd nest. Bij werkzaamheden in watergangen/waterwegen is specifiek aandacht geschonken aan soorten van het aquatisch milieu. Bij werkzaamheden aan gebouwen is specifiek aandacht geschonken aan gebouwbewonende soorten. In voorliggende toetsing is geen aandacht besteed aan Rode Lijst-soorten.

Bronnen

Om een beeld te krijgen van de verspreiding en het (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten in en rond het plangebied, is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd¹. Hierbij is nagegaan of er in de periode 2018-2023 beschermde soorten zijn aangetroffen in een straal van 1 km rondom het plangebied. Daarnaast zijn indien relevant ook regionale bronnen en atlassen gebruikt. Deze atlassen maken veelal gebruik van atlasblokken (5 x 5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied. De resultaten van de bureaustudie geven een indicatie van de soorten die in het plangebied kunnen voorkomen.

Oriënterend terreinbezoek

Tijdens het oriënterend terreinbezoek is door middel van een fysieke inspectie gekeken naar de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en (sporen van) beschermde dieren. Daarnaast heeft een biotoopbeoordeling plaatsgevonden. Bij een biotoopbeoordeling wordt gekeken in hoeverre het aanwezige biotoop geschikt is voor beschermde soorten. Het betreft een deskundigenoordeel op basis van een biotopenscan. Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

Effectbepaling

Aan de hand van de bevindingen uit het bureauonderzoek en de resultaten van het oriënterend terreinbezoek is bepaald of op voorhand (negatieve effecten op) beschermde soorten al dan niet kunnen worden uitgesloten en of vervolgstappen (soortgericht nader onderzoek) noodzakelijk zijn. Indien van toepassing is geadviseerd over de te volgen procedure in het kader van de natuurwetgeving.

Beschermde gebieden

In het kader van gebiedsbescherming zijn de volgende gebieden meegenomen:

- Natura 2000-gebieden;
- Natuurnetwerk Nederland (NNN);
- Overige provinciaal beleid.

Op basis van een bureaustudie is de ligging van de gebieden ten opzichte van het plangebied in beeld gebracht. Hiervoor is gebruik gemaakt van onder andere AERIUS-calculator (versie 2022) (Natura 2000-gebieden) en de

¹ Deze informatie is (deels) afkomstig uit de NDFF (2018-2023) op basis van een abonnement van Antea Group en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

provinciale website en/of digitale atlas (NNN, overig provinciaal beleid). Op basis van de ligging en de voorgenomen ontwikkeling is (indien relevant) een effectbepaling uitgevoerd. Voor de effectbepaling is gekeken naar directe effecten als gevolg van ruimtebeslag. Indien van toepassing zijn ook mogelijke indirecte effecten bekeken. Hierbij kan gedacht worden aan verstoring door geluid, licht en trillingen en optische verstoring. In het kader van Natura 2000-gebieden is ook gekeken naar mogelijk effecten door een toename aan stikstofdepositie. Indien aan de orde is geadviseerd over de vervolgstappen en de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving. Hierbij kan gedacht worden aan een voortoets of passende beoordeling t.b.v. Natura 2000-gebieden. Of het doorlopen van een 'nee, tenzij-procedure' in het kader van mogelijke effecten op NNN-gebieden.

Beschermd houtopstanden Wnb

Op basis van het planvoornemen en de ligging van het plangebied is onderzocht of er onder de Wnb beschermde houtopstanden aanwezig zijn binnen het plangebied. Hierbij is gebruik gemaakt van de door de initiatiefnemer aangeleverde informatie over het planvoornemen, recente luchtfoto's en indien beschikbaar de begrenzing van de gemeentelijke bebouwde kom Wnb. Indien onder de Wnb beschermde houtopstanden aanwezig zijn in het plangebied, is getoetst of er sprake is van aantasting van beschermde houtopstanden. Indien er sprake is van aantasting van Wnb beschermde houtopstanden is geadviseerd over de vervolgstappen en de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving. In voorliggende rapportage is niet getoetst aan gemeentelijk beleid omtrent de kap van bomen en/of bosschages (bijv. APV, bestemmingsplannen, etc.).

Kansen voor natuurwaarden in het plangebied

Binnen een plan zijn vaak mogelijkheden/ kansen aanwezig voor het verhogen van de natuurwaarden (biodiversiteit). Indien dit van toepassing is op het voornemen, zijn hiervoor suggesties gedaan op basis van expert judgement.

Over Antea Group

Antea Group is het thuis van 1500 trotse ingenieurs en adviseurs. Samen bouwen wij elke dag aan een veilige, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Je vindt bij ons de allerbeste vakspecialisten van Nederland, maar ook innovatieve oplossingen op het gebied van data, sensing en IT. Hiermee dragen wij bij aan de ontwikkeling van infra, woonwijken of waterwerken. Maar ook aan vraagstukken rondom klimaatadaptatie, energietransitie en de vervangingsopgave. Van onderzoek tot ontwerp, van realisatie tot beheer: voor elke opgave brengen wij de juiste kennis aan tafel. Wij denken kritisch mee en altijd vanuit de mindset om samen voor het beste resultaat te gaan. Op deze manier anticiperen wij op de vragen van vandaag en de oplossingen voor morgen. Al 70 jaar.

Contactgegevens

Tolhuisweg 57
8443 DV Heerenveen
Postbus 24
8440 AA Heerenveen

Copyright © 2023

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

De informatie die in dit rapport is opgenomen is uitsluitend bestemd voor geadresseerde(n) en kan persoonlijke of vertrouwelijke informatie bevatten. Gebruik van deze informatie, door anderen dan de geadresseerde(n) en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van deze informatie kennis te nemen, is niet toegestaan. De informatie is uitsluitend bestemd om te worden gebruikt door de geadresseerde, voor het doel waarvoor dit rapport is vervaardigd. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden niet toegestaan, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group en wordt u verzocht de gegevens te verwijderen en direct een melding te maken bij security@antegroup.nl. Derden, zij die niet geadresseerd zijn, kunnen geen rechten aan dit rapport ontleen, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group.

www.anteagroup.nl